विद्यासमुदितः विद्यासंबद्धः स्वतोविक्रमवानपि विद्यासंबंधादधिकविक्रमइत्यर्थः २२ ॥ सहस्रेत्यादिपूर्वान्वयि कुशिकात्मजोविश्वामित्रः ॥ गुरुकार्याणि गुरुविषयाणि कार्याणि पूर्वोत्थायपश्चात्सन्निवेशीत्यादीनि तानिसर्वाणि ॥ नियुज्य उपदिश्येत्यर्थः ॥ सप्तम्यंतपाठे गुरुकार्याणि पादोपसंग्रहणादीनि कुशिकात्मजेनियुज्य कृत्वेत्यर्थः ॥ सरय्वां तत्तीरे ॥ २३ ॥ दशरथेत्यादि ॥ षष्ठ्यर्थे चतुर्थ्यः ॥ तृणाद्यनुचितशयनोपितयोरपि रात्रेःसुखव्युष्टत्वेहेतुः कुशिकसुतवचोनुलालितत्वं ॥ विबभौ व्युष्टे

प्रतिजग्राहतेविद्येमहर्षेर्भावितात्मनः॥ विद्यासमुदितोरामःशुशुभेभीमविक्रमः॥ २२॥ सहस्ररश्मिर्भगवान्शरदीवदिवाकरः॥ गुरुकार्याणिसर्वाणिनियुज्यकुशिकात्मजे॥ऊषुस्तांरजनींतत्रसरय्वांससुखंत्रयः॥ २३॥ दशरथनृपसूनुसत्तमाभ्यांतृणशयनेऽनुचितेतदोषिताभ्यां॥ कुशिकसुतवचोनुलालिताभ्यांसुखमिवसाविबभौविभावरी॥ २४॥ इत्यार्षेश्रीमद्रामायणे० वा० आ० वा० द्वाविंशः सर्गः॥ २२॥ ॥ ७॥ ॥ ७॥ प्रभातायांतुशर्वर्यांविश्वामित्रोमहामुनिः॥ अभ्यभाषतकाकुत्स्थौशयानौपर्णसंस्तरे॥ १ ॥ कौसल्यासुप्रजारामपूर्वासंध्याप्रवर्तते ॥ उत्तिष्ठनरशार्दूलकर्तव्यंदैवमाह्निकं ॥ २ ॥ तस्यर्षेःपरमोदारंवचःश्रुत्वानरोत्तमौ॥ स्नात्वाकृतोदकौवीरौजेपतुःपरमंजपं॥ ३॥ कृताह्निकौमहावीर्यौविश्वामित्रंतपोधनं ॥ अभिवाद्यातिसंहृष्टौगमनायाभितस्थतुः॥ ४॥ तौप्रयांतौमहावीर्यौदिव्यांत्रिपथगांनदीं॥ ददृशातेततस्तत्रसरय्वाःसंगमेशुभे॥ ५॥

तियावत् ॥ २४ ॥ इतिरामाभिरामेश्रीरामीये रामायणतिलके आदिकाव्येबालकांडेद्वाविंशःसर्गः ॥ २२ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ प्रभातायामिति ॥ पर्णसंस्तरे मृदुपर्णादिपरिकल्पितेशयनीये ॥ पूर्वश्लोकेतृणशयनइत्युपलक्षणंबोध्यं ॥ १ ॥ कौसल्येति ॥ हेराम त्वयापुत्रेण कौसल्या सुपुत्रा शोभनपुत्रवती ॥ अतस्तादृशस्य सुपुत्रस्यतव अस्मिन्समये निद्राअनुचिता यतःपूर्वासंध्याप्रवर्तते प्रातःसंध्याप्रवर्तते अतउत्तिष्ठ दैवंदेवताध्यानं आह्निकं शौचादिक्रिया ॥ २ ॥ स्नात्वा कृतोदकौ कृतार्घ्यदानौ ॥ इदं तावत्पर्यंतकर्तव्यक्रियामात्रोपलक्षणं ॥ परमंजपं सावित्रीं ॥ ३ ॥ अभितस्थतुः संमुखौस्थितावित्यर्थः ॥ ४ ॥ प्रयांतौ गच्छंतौ ॥ ५ ॥